

Asia

Selvitys Euroopan unionin ja Amerikan yhdysvaltojen välillä vakuutuksesta, jälleenvakuutuksesta ja valvontamenettelyistä tehtävää sopimusta koskevista neuvotteluista

Kokous

U/E/UTP-tunnus

E 174/2014 vp

Perustuslain 97 §:n mukainen asia.

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Vuonna 2015 Euroopan komissio valtuutettiin neuvottelemaan EU:n puolesta Yhdysvaltojen kanssa vakuutusta, jälleenvakuutusta ja valvontamenettelyitä koskeva valtiosopimus. Asia lähetettiin eduskuntaan E-kirjelmänä (E 174/2014 vp). Eduskunnan talousvaliokunta ja suuri valiokunta päättivät toukokuussa 2015, etteivät ne ryhdy asiassa toimenpiteisiin.

Euroopan komissio on aloittanut Yhdysvaltojen kanssa neuvottelut neuvostolta saamansa toimivallan nojalla. Asiasta järjestetty yhdeksän EU:n rahoituspalvelut-työryhmän attaseoiden ja asiantuntijoiden kokousta vuonna 2016.

Neuvotteluiden alkuvaihe oli pitkään tunnusteleva ja ilmapiiri jännittynyt, mutta syksyllä 2016 neuvotteluissa on tapahtunut lähentymistä. Komissio on ottanut vastaan Yhdysvaltojen laatiman sopimusluonnoksen. Komission tavoitteena on tasapainoinen ja vastavuoroinen sopimus, ja se on laatinut asiasta oman sopimusluonnoksensa. Molemmilla osapuolilla on toistensa luonnoksiin liittyen tiettyjä asiallisia huolia.

Komission pyrkimyksenä on, että molemmat osapuolet voisivat hyväksyä sopimuksen ja myös sitoutua sen tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Neuvottelut sopimuksen ehdoista jatkuvat joulukuussa 2016.

Varmuutta siitä, saadaanko sopimus neuvoteltua ja missä aikataulussa, ei tällä hetkellä ole. Jos yhteinen neuvottelutulos syntyy, EU voi tehdä sopimuksen yksin (unionisopimus), koska sopimuksen koko sisältö kuuluu EU:n toimivaltaan. Pääsääntö on, että neuvosto päättää neuvottelijan ehdotuksesta unionin toimivaltaan kuuluvan sopimuksen allekirjoittamisesta. Sopimuksen allekirjoittaa unionin puolesta yleensä komission edustaja. Unionin toimivaltaan kuuluvia sopimuksia ei allekirjoiteta jäsenvaltioiden puolesta, eikä niihin muutoinkaan sovelleta kansallista hyväksymismenettelyä.

Suomen kanta

Suomi katsoo, että komissio voi jatkaa EU:n puolesta neuvotteluita Yhdysvaltojen kanssa tavoitteenaan vakuutusta, jälleenvakuutusta ja valvontamenettelyitä koskeva unionisopimus. Suomi tukee komission neuvotteluperiaatteita ja pyrkimyksiä neuvotteluissa.

Pääasiallinen sisältö

Komissio neuvottelee EU:n puolesta Yhdysvaltojen kanssa vakuutusta, jälleenvakuutusta ja valvontamenettelyitä koskevaa valtiosopimusta, jolla pyritään saavuttamaan yhtäläiset kilpailu- ja valvontaolosuhteet lähinnä EU:n ja Yhdysvaltojen jälleenvakuutusyhtiöille. Neuvoteltavia asioita ovat mm. vakavaraisuussääntöjen ja -valvonnan vastavuoroinen tunnustaminen ja vakuusvaatimukset sekä valvontaviranomaisten yhteistyön periaatteet.

Sopimuksella pyritään parantamaan EU:n ja Yhdysvaltojen vakuutusalan toimivaltaisten valvontaviranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja ryhmävalvontaa. EU:n ja Yhdysvaltojen välisen valtiosopimuksen tulisi luoda periaatteet valvontaviranomaisten tiedonsaannille ja tietojenvaihdolle.

Sopimuksella pyritään siihen, että Yhdysvaltain osavaltioiden lainsäädäntöjen mukaisia lisävakuuksia alennettaisiin tai ei lainkaan vaadittaisi EU-jäsenvaltioiden jälleenvakuuttajilta ja että EU-jäsenvaltioissa toimivia jälleenvakuuttajia kohdeltaisiin Yhdysvalloissa yhtenäisesti ja tasapuolisesti, kun täysharmonisoiva ns. Solvenssi II -direktiivin mukainen lainsäädäntö on pantu täytäntöön. Jälleenvakuutusta koskevan vastavuoroisuuden osalta EU on esittänyt Yhdysvalloille, että EU-valtion jälleenvakuuttajia ei tulisi kohdella syrjivästi suhteessa yhdysvaltalaisiin jälleenvakuutusyhtiöihin.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

- Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus (SEUT) 218 artikla 3, 4 ja 6 kohta
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) 171, 175, 264 ja 266 artikla

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin käsittely tai sen ajankohta ei ole tiedossa.

Jos yhteinen neuvottelutulos syntyy, on todennäköistä, että SEUT 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan mukaisesti neuvosto tekee päätöksen sopimuksen tekemisestä Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan. Näin menetellään aloilla, joilla sovelletaan joko tavallista lainsäätämisyjärjestystä tai erityistä lainsäätämisyjärjestystä, kun edellytetään Euroopan parlamentin hyväksyntää.

Kansallinen valmistelu

-

Eduskuntakäsittely

Neuvottelumandaattia koskeva asia lähetettiin eduskuntaan E-kirjelmänä (E 174/2014 vp). Neuvotteluiden sisältöä koskeva asia toimitetaan E-jatkokirjeenä eduskunnalle.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Suomella ei ole vakuutustoimialaa koskevia kahdenvälisiä sopimuksia Yhdysvaltojen kanssa. Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä säädetään ulkomaalaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995). Finanssivalvonnan toimivallasta ja valvontamenettelyistä säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).

Asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 8 ja 9 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Neuvottelumandaattivaiheessa komission mukaan Maailman jälleenvakuutusfoorumi (Global Reinsurance Forum, GRF) uskoi, että sopimuksesta olisi huomattavaa etua EU:n ja Yhdysvaltojen vakuuttajille, jälleenvakuuttajille ja valvontaviranomaisille. Komission mukaan vaikutusarviota ei tehty, koska jälleenvakuutusala EU:ssa ja Yhdysvalloissa tukivat voimakkaasti aloitetta. Komission näkemyksen mukaan vakuusvaatimukset alenisivat sopimuksen myötä, ja erityisesti eurooppalaiset jälleenvakuutustoimintaa harjoittavat vakuutusyritykset hyötyisivät sopimuksesta.

Suomalaisilla vakuutusyrityksillä ei ole merkittävää vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa Yhdysvalloissa. Asia on tärkeä erityisesti suurille jälleenvakuutusyrityksille EU:ssa ja Yhdysvalloissa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**Asiakirjat****Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Neuvotteleva virkamies Juha Jokinen, 02951 63594, etu.suku(at)stm.fi
Sosiaali- ja terveysministeriö, vakuutusosasto, vakuutusmarkkinayksikkö

EUTORI-tunnus

EU/2015/0649

Liitteet

Viite EU/2015/0649

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
